

TORONTAI

Ara 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obiljeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ara 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 231 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becskerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	

LEGUJABB

— Déli telefonjelentéseink. —

Háromszáz kivégzés Bulgáriában

A kormány kiáltványa — A belügyminiszter halálhíre.

Szófia, ápr. 20.

Vikov hadügyminiszter tegnap fogadta a sajtó képviselőit és nyilatkozott a legutóbbi merényletekről, valamint az ezekkel kapcsolatosan szükségesnek vélt intézkedésekről.

A király elleni merényletet emigránsok és kommunista földművelők követték el. Boris cár megölését csak jeladás akart lenni a határmentén bujkáló illegális csapatoknak, amelyeknek az volt a feladatuk, hogy bolgár területre nyomuljanak elő. Ebben azonban a megerősített határőrségek megakadályozták a bandákat, amelyek többszöri áttörési kísérlet után visszavonultak.

A sorozatos politikai gyilkosságok bizonyítják, hogy a bolgár hadsereg mai létszáma elégtelen a rend fenntartására. A bolgár kormány ennek tudatában még régebben kérte a népszöveget, hogy engedje meg háromezer katonaköteles behívását. Azóta a helyzet annyira elmérgesedett, hogy a felemelt létszám mellett sem biztosíthatja a kormány az állam belső békéjét és legalább is tízezer katonával tartja szükségesnek emelni a hadsereg létszámát. Addigra is, amíg a létszám-emelést jóváhagyják, zsold nélküli önkénteseket hívnak be.

(Szófia, ápr. 20.) A bolgár kormány kiáltványt bocsájtott ki, a mellyel ugyszólván ellepték a városokat és falvakat. A szózatban nyugalomra intik a lakosságot, mert — ugymond — a kormány tüzel-vassal meg fogja akadályozni a multkorhoz hasonló nyugtalanító események megtörténtét.

(Szófia, ápr. 20.) Kora reggel leadott jelentések szerint, Rousef belügyminiszter, akinek állapota már péntek este óta válságos, az éjjel folyamán meghalt. A hírt hivatalosan még nem erősítették meg és így fenntartással kell fogadnunk.

(Szófia, ápr. 20.) Az ostromállapotot elrendelő királyi kézirat alap-

ján tegnap mintegy háromszáz le-tartóztatottat kivégeztek. A halálra-ítéltek között van számos neves politikus

(Szófia, ápr. 20. Délelőtti jelentés.)

A súlyos sebesültek száma, mint hivatalosan megállapították, százötvenhat személyre rug.

A rendőrség és a katonaság a legnagyobb eréllyel nyomoz a merénylet ügyében és megállapította, hogy a tettesek milyen előkészületeket tettek a borzalmas tömeggyilkosságra.

Viddinben és Vradzsakban felkelést szítottak, hogy Szófiából elvonják a kormánycsapatokat. A védtelenül maradt fővárosban aztán meggyilkolták volna Boris cárt és a kormány tagjait. Mivel a terv nem sikerült, kiszemelték a székesegyház felrobbantását, ami a legteljesebb mértékben be is vált.

A kormány közlése szerint, a tömeges kivégzésekről szóló hírek valótlanak.

(Szófia, ápr. 20. Délelőtti 11 óra) A rendőrség kinyomozta a székesegyházban történt merénylet tetteseit Jankov és Ninkov személyében. Ninkov, aki a háboru idején ulánustiszt volt, helyezte el a pokolgépet, míg Jankov arra ügyelt, hogy társa észrevétlenül dolgozhasson.

Ujabb hírek szerint, az egyik teljesen összeroncsolt holttest Protagerov macedón felkelő vezéré, aki a macedón szervezetek megteremtője.

(Szófia, ápr. 20. Déli jelentés) Cankov miniszterelnök minden valószínűség szerint lemond állásáról. Utódjául Malinovot emlegetik.

Az összes politikai pártok ma kiáltványt bocsájtottak ki, amelyben elítélik a merényleteket és nyugalomra intik a lakosságot.

(Szófia, ápr. 20. Érkezett délben.) Ma délelőtti hozta nyilvánosságra a kormány a székesegyházban történt robbanás áldozatainak statisztikáját. A kimutatásból kitűnik, hogy a halottak között van három képviselő, tizenhárom tábornok, nyole magas államhivatalnok, a többi iparos, kereskedő, intellektuel és munkás.

Az áldozatok között van tizenkilenc asszony és hét gyermek. A legkisebbik négy éves.

(Szófia, ápr. 20. Déli rádiójelentés.) Bulgáriában eddig több mint tizenhatezer személyt tartóztattak le. További letartóztatások várhatók.

(Beograd, ápr. 20.) Bolgár emigrációs körökből hírlik, hogy a Can-

kov kormánya mindenre kész elszánt ifjakat küldött külföldre azal a feladattal, hogy az emigráció vezéreit, Obovot és Todorovot meggyilkolják. A bolgár kormány ugyanis e verzió szerint, az emigráció vezéreinek tulajdonítja a székesegyházban történt merényletet kidolgozását.

A békés fejlődésnek és munkának híve Hindenburg.

Berlin, április 20.

A Reuter távirati iroda tudósítóját fogadta Hindenburg és a következő nyilatkozatot adta le:

„Kész vagyok az államfőtől megkívánt esküt letenni, hogy mint a birodalom elnöke megvédem az országot és megtartom a törvényeket — különben nem jelöltetem volna magamat. Hogy az ország köztársaság-e vagy királyság, az most nem aktuális dolog, éppen ezért minden személyes óhaj hiábavaló.

Az ország belső és külső békés fejlődése és a keleti határ kiigazítása békés tanácskozások útján, ez az ország legfontosabb ügye most.

Mint a katonai ügyek alapos ismerője, kijelenthetem, hogy Németország még a szomszédos kis államok egyike ellen sem tudná felvenni sikert a harcot, minthogy ezeknek is állandó nagy hadseregük van, nemhogy a jól felszerelt és állandó fegyverkezést hirdető és fegyverkező Franciaország ellen“.

A forrongó Portugália.

Lisszabon, ápr. 20.

Camora őrnagy a helyőrséget fel-lázította a kormány ellen és kikiáltotta Lisszabonban a forradalmat. Egyidejűleg direktóriumot szervezett, amely kiadta a vezényszót több vezetőpolitikus és katonatiszt megölésére. A kormánycsapatok és felkelők között heves utcai csatározások folytak tegnap, amelyek még a késő éjjeli órákban is szünet nélkül tartottak. Az este kézigrántos harc fejlődött, amelyben egy nagyobb katonacsapat és több száz lázadó vett részt. Az összeütközéseknek számos halottja és többszáz sebesültje van, akik közül igen soknak sérülése súlyos természetű.

Késő éjjel a kormánycsapatok leverték a felkelést és helyreállították a nyugalmat.

A lázadók legutolsó csapatát körülkerítették és minden egyes tagját elfogták. A letartóztatottak között van Camora őrnagy és Sunbaleal képviselő, a mozgalom megszervezője.

Reggelre megerősítették a főváros helyőrségét. A kormány már teljesen a helyzet ura.

A lapokra szigorú cenzurát rendelték el.

Hindenburg programbeszéde Hannoverben.

Berlin, április 20.

Hannoverből jelntik: Hindenburg birodalmi elnökjelölt tegnap ismertette politikáját és programját, amelyet elnökké való megválasztása esetén követni fog.

A leggyűlölködőbb személyi támadások sem szennyezhetnek be — mondotta —, mert minden vádra őszinte és nyílt választ tudok adni.

Németország legnagyobb értéke az egységessége, mely régóta veszélyben van. Ezt az egységet kell visszaállítani és ennek birtokában megkezdheti az ujjaépítés eredményes munkáját. Örülök hogy most állhatok a nép szolgálatába, amikor ily magasztos feladatot kell teljesíteni. Eltökélt szándékom, hogy minden erőmet ezen kötelességem hű és lelkiismeretes teljesítésére összpontosítom.

Ne várjanak tőlem pártprogramot, minden pártérdeknél többet nyom a latban, hogy megteremtsük Németország gazdasági életképességének alapjait.

Valótlan, hogy Németországban katonai reakció készülne, amely az én jelölésembem csuszosodik ki.

Tartós és zavartalan békére törek-szünk, amely idő alatt visszaakarjuk állítani Németország régi tekintélyét.

TŐZSDE

Április 20.

Zürich. Berlin 123 és háromnegyed, Budapest 71 és háromnegyed, Newyork 517 és háromnyolcad, Milá-

nó 2117 és fél, Prága 1535, Wien 72-85, Varsó 100, Szófia 377 és fél, Bukarest 232 és fél, Beograd 835, London 2476, Páris 2696 és egynegyed.

Budapest. A gabonatőzsde üzletlen. Buza 510, rozs 450, tengeri 250.

„Anyám“...

Beckerek, ápr. 20.

A napokban fejezték le Hannoverben Haarmann Frigyet, aki az eddig ismert emberi fenevadak legborzalmasabb alakja. Huszonöt embernél többet mészárolt le és megbánás nélkül, cinikusan kérte, hogy a kimondott halálos ítéletet minél hamarabb hajtsák végre, kegyelmet nem kér. És ez az emberi alakban járó duvad, aki semmitsem bánt meg, semmitsem sajnált és senki-nek sem kegyelmezett, a halálos ítélet végrehajtása előtti napon félhangosan, fájdalmasan nyögött ki egy szót, amely mindenkinek a szívébe kap: „Anyám!“

Ez az egy szó mázsás terhet vesz le mindnyájunk lelkéről. Megvan, megleltük azt a nagy talizmánt, a mellyel az emberiség lelkét meg lehet váltani. Ez az a bűvös ige, a mely az elvetemült gyilkos, a ravasz csaló, a félkézkalmár, a rabló lelkében is kivirágzásnak indítja a jószág virágait. És van még jószág az emberek szívében. Gyöngén pislákoló lángocska, de csak ápolni kellene és szép, nagy, melegítő tűz lehetne belőle. Ennek, a bűn sötét éjszakájában teljesen elmerült embernek szívében is megmozdult egyszerre egy régen hallott hang, megérezte egy régen porrávált áldó kéz simogatását, eszébe jutott egy asszony, aki azonban sohasem asszony — az anya! A legerősebb ember is ha kifárad az életküzdelemben, ha nagyon megtépte a sors, odamenekül az édes anyjához, aki talál számára vigasztaló, enyhítő, bátorító szavakat. Ez az egyedüli lény a világon, akinek ő mindene. Sem a feleség, sem a barát, a szerető, a gyermek nem pótolhatja az édesanya szeretetét. Mert mindenki esérébe akar tölük valamit, ha mást nem: szeretetet. Az anya az egyedüli, aki szeret — még akkor is, ha megtagadják, ha mindenki elhagyja!

Milyen szerencsétlen az, akinek anyja nincsen. A legjobb mostoha, a világ leggyönyörűbben berendezett árvaháza sem pótolhatja az anya simogató, meleg áldó szavait. És ha a társadalom ezerszer annyit tenne az árvákért, mint amit tesz, még mindig nem adott nekik semmit.

Eppen azért mindent meg kell tennünk azok támogatására, akikről a sors elvette ezt a pótolhatatlan kincset. És meg kell tenni különösen itt Beckereken, ahol az árvaháznak nincsenek alapítványai, vagyona. Itt az árvák tisztára a jószívű emberek irgalmától függnek.

Az árvaház javára Gilde Vendel zeneiskolája április 22-én és 23-án a zárdá első emeleti nagytermében növendékhangversenyt rendez. 22-én délután 3 órakor iskolásgyermek részére, 23-án délután 6 órakor pedig felnőtteknek. Beléptidij nincsen, mindenki önkéntes adományát szívesen veszik és megköszönik az árvák nevében.

Megmarad a régi állapot a munkásbiztosító pénztáraknál.

Tíz év múlva fizetik csak az előregedés esetére való biztosítás járulékait.

Beckerek, ápr. 20.

Néhány nap óta, mint megírta a „Torontál“, Beckereken tartózkodik Lasztrity Jakab, a közp. munkásbiztosító pénztár számtanácsosa, akit a még régebben elöléptetett, de új állásukban meg nem erősített tisztviselők ügyének kivizsgálása végett küldtek ki.

Beckerekre érkezése egyidőbe esett azokkal a hírekkel, melyek arról számolnak be, hogy a munkásbiztosító pénztárak autonómiáját az eredeti tervtől eltérőleg, nem állítják vissza és így a választásokat, amelyeknek idejét sok helyütt, többek között Beckereken is már kitűzték, nem tartják meg. A kormány ugyanis korábban beígérte a munkásbiztosító pénztárak önkormányzati jogának visszaállítását és kilátásba helyezte a választások megtartásának elrendelését. Az ígéretek alapján meg is történtek a szükséges előkészületek és a legtöbb pénztár már készülődött is a választások közeli lefolytatására. Érthetőleg feltűnést keltettek ezért az utabban elterjedt hírek, amelyek alapjukban megecáfolták a korábbi ígéretek

Lasztrity Jakabnak, a központi munkásbiztosító pénztár kiküldöttének becskeréki tartózkodását alkalmasnak találtuk felhasználni arra, hogy autentikus helyről szerzett információk alapján számoljunk be a nem várt fordulótról. A központi pénztár delegátusa készséggel állott rendelkezésünkre és az ügy állásáról a következőket mondotta:

A nemrégiben elfogadott indemnítási törvény, melynek hatálya április, május, június és július hónapra szól, azt a jogot biztosítja a szociálpolitikai miniszternek, hogy a központi munkásbiztosító, a kerületi és helyi munkásbiztosító intézetek választmányait, helyesebben

igazgatóságait felmentse és helyükbe újakat nevezzen ki. Az új törvény foglalkozik a munkásbiztosító pénztárak vezetőivel is és megállapítja, hogy biztosokat (komeszáriusokat) nem lehet az egyes intézetek élére kinevezni. Ez a rendkívüli állás tehát, amely az államalakulást követő első időben fennállott, véglegesen megszűnik és a törvény érvényben maradásának idejére vissza nem állítható.

Az igazgatóságok mandátuma, mely három évre terjed, legtöbb helyütt lejárt, ennek dacára mint kinevezett igazgatóságok továbbra is megmaradnak mindaddig, amíg felmentésükre, vagy az új vezetőség kinevezésére nézve a szociálpolitikai minisztérium nem intézkedik.

Választások tehát ilyenformán nem lesznek. A választások elmaradása nem jelent különösebb bonyodalmakat a pénztárak működésében, mert hisz kiírásuk aligha történt meg. A munkásbiztosítási törvény ugyanis hat hetes időközönként ir elő a dátum meghatározása és a választás kiírása között. A kiírás megtörténtétől további három-négy heti terminus választ el a választások lefolytatásától. Ilyenformán legtöbb helyütt csak a kezdet előkészületeit tették meg és behatóan még nem foglalkoztak a most eljött üggyel.

Ami az előregedés esetére való biztosítást illeti, arra nézve azt mondotta Lasztrity számtanácsos, hogy életbeléptetésétől, vagyis 1925 július elsejétől számított tíz év múlva fizetik az új járulékokat. A biztosításnak ez az ága ugyanis teljesen különálló a többitől és nincs azokkal szerves összefüggésben. Az előregedés esetére való biztosításnál minden tag külön illetéket tartozik befizetni és járulékokra csak tíz évi tagság után tarthat igényt.

Üldözik az önkényes névszerbesítést.

Beckerek, ápr. 20.

A belügyminisztérium fontos rendeletet küldött tegnap Torontál-Temesvármegye vezetősége címére, a melyben a lakosságot óva inti az önkényes névszerbesítéstől.

A belügyminiszteri rendelet fel említi, hogy konkrét esetekből tudja, hogy sok állampolgár belügyminiszteri engedély nélkül megváltoztatja vezeték- vagy keresztnévét, vagy szerb hangzású hasonló nevet vesz fel. Különösen a vezetéknevet történtek visszaélések, amelyeket különös előszeretettel változtattak meg, teljesen önkényesen „ity“ vagy „vity“ végűre. Ezáltal az 1894. évi XXXIII. törvénycikk 44-ik szakaszába ütköző vétséget követtek el, amelyet ugyanezen törvénycikk 83-ik szakasza értelmében szigorúan kell büntetni.

A rendelet, amelyet haladéktalanul továbbítottak az alárendelt hatóságoknak, felhívja a községi vezetőségeket, hogy hirdetményekben figyelmeztessék a lakosságot az önkényes névváltoztatás következményeire.

Riport a régi Beckerekről.

1895 ápr. 20.

Gróf Pestetich Andor földmívelési miniszter holnap délután Beckerekre érkezik, ahol megtekinti a begai töltéseket.

Ma este kezd meg Molnár László vendéglátóját a Hamletben.

1905 ápr. 20.

Szabó Ferenc apátplébánost ma temették el nagy részvét mellett diszes egyházi ceremóniákkal. A gyászszertartást dr. Várady L. Árpád c. püspök végezte Wittenberger kanonok, Holz Ferenc katalinfalvai, Kögl écskai, Ambrus Artur becei, Wagner eleméri, Soka muzslyai plébánosok, Brunner, Engel Ferenc, Szabó Márton, Lobmayer segédlelkészek segédletével.

Az iparhatóság tegnap a következő új iparendéyleket adta ki. Özv. Guttmann Jakabné és tsai vegyeskereskedés és műkögyár. Bänderle Pál és Nándor hentesiparra.

A Jókai Arany emberében oly gyönyörűen megénekelte Senki szigetét, vagyis az Osztrova melletti Temes-szigetet tegnap este előntötte a Duna árja.

HIREK

— ápr. 20.

Elkobozták a „Novosti“ husvétiszámát. A becskeréki rendőrség a belügyminisztérium rendeletére tegnap összegyűjtötte a helybeli újságárusoktól a beográdi „Novosti“ 18—19—20-iki hármasszámát, a husvét példányokat és kimondotta elkobzásukat. Az elkobzást a Novosti egyik cikke miatt rendelte el a belügyminisztérium.

Késedelmesen fizetik ki a kórházak követeléseit. A megyei közkórházak azzal a panasszal fordultak Torontál-Temesmegye vezetőségéhez, hogy a községek csak hosszaa luza-vona után fizetik ki a közköltéségen ápolott betegek gyógykezelési díjait. A megye vezetősége a panaszok alapján rendeletet küldött ma az egyes községi előljáróságoknak, hogy a jövőben pontosan utalják ki a kórházaknak tartozásait, hogy azok fenntartása nehézségekbe ne ütközzék.

Az asszonyok Nemzetközi Tanácsának kongresszusa. Washingtonból jelentik, hogy május 2-án ül össze az Asszonyok Nemzetközi Tanácsa, amelyen 38 nemzet képviselteti magát.

Hangverseny. A novibecseji leánygimnázium végzett növendékeinek segélyezésére a megyeháza nagytermében hangversenyt rendeznek, a melynek műsorán Csajkovszki, Rimski, Korsakov, Mendelsohn, Chopin, Kolar és mások művei szerepelnek. A hangverseny, amelyen Szlatin V., a moszkvai konzervatórium volt hegedűtanára, ismert és jónévű művész, azonkívül Troci és Liszenko működik közre, holnap, kedden este lesz nyolc órai kezdettel Jegyek elővételben Dojkovity és Petrovacskij könyvkereskedésében kaphatók.

* Phantom a Komedijában.

Tűz. Tegnap délelőtt tizenegy órakor tüzilárma verte fel a város ünnepi esendjét. A Pasityeva (Tomassováci) utca határában a Stagenschmidt-féle téglagyár közvetlen közelében kigyulladt négy kúp kukoricaszár. A tüzet a kivont tüzoltóság rövid idő alatt eloltotta.

Szurkáló földmives. Egy évvel ezelőtt Szremac Tósó botosi gazda juhái belementek Csizmás Pája ugyancsak botosi gazda enkorrepájába és ott kárt okoztak. A két gazda e miatt hevesen összekapott és Szremac feljelentette Csizmást, hogy ez a verekedés hevében állítólag felségsértést követett el. Csizmást akkor a esendőrség el is fogta és behozta az ügyvédségre, de az ügyész szabadlábra helyezte. Most a napokban tüzték ki tárgyalásra ezt az ügyet. Csizmást ez a folytonos megghurcoltatás nagyon elkeserítette. Pénteken a koresmában jócskán felöntött a garatra és pityókás állapotban hazafelé tartott. A véletlen útjába hozta Szremac Tósót, akit első haragjában megtámadott és késsével jelentéktelenül megsebesített. A részeg ember a vér láttán kétségbeesett és önmagát akarta leszúrni. Két szurást ejtett magán, amelyek azonban szintén jelentéktelenek.

Az Egyesült-Államokba kívándorló polgárok figyelmébe. A szociálpolitikai minisztérium zágrebi kívándorlási ügyosztálya a következő közlésére kérte el a szerkesztőjét: „Figyelmeztetjük az Egyesült-Államokba kívándorló SHS polgárokat, hogy abban az esetben, ha az amerikai hatóságok Ellis Islandon Newyork előtt visszatartják őket, forduljanak segítségért és intervencióért az SHS kívándorlókat védő külképviselethez, amelynek címe: „Commissioner of Emigration of The Kingdom of the Serbs, Croats and Slovenes, 243 West 22 ud Street — Newyork.”

Phantom a Komedijában.

Jókai Ünnepe. A sztáribecseji Magyar Népkör Jókai Mór születésének száz éves évfordulóját kulturális ünnepi megáprilis 25-én. Az ünnepség műsora a következő: 1. Dr. Draskóczy Ede elnök ünnepi megnyitja. 2. Csokonai-Hoppe: „A reményhez”, énekli a Polgári Magyar Dalkör férfikara. 3. Fetter Imre szavalja Petőfi Sándor: „Jókai Mórhoz” írott költeményét. 4. Kehler Béla: „Puszták fia”, Sárközy Lászlóné zongora kísérete mellett hegedűn előadja: Ugray György. 5. Ünnepi vers, írta és előadja dr. Faragóné, Galambos Margit. 6. „A százszentendős Jókai”, ünnepi beszéd. Tartja: Dr. Dettre János. 7. Jókai-Tarnay: „Millióra”, dal, énekli Rácz Imréné, zongorán kíséri Ugray György. 8. Jókai-Liszt: „A holt költő szerelme”, melodrama, előadja dr. Havas Lajos, zongorán kíséri Ugray György. 9. Petőfi-Geiger: „Népdal - egyveleg”, énekli a Polgári Magyar Dalkör vegyeskara.

Megnyit a budapesti mintavásár. Az előbbi vásárokat jóval meghaladó méretben nyit meg szombaton reggel a XVI. budapesti nemzetközi mintavásár. A mintavásárt a kormányzó, József főherceg, Valkó kereskedelmi miniszter és a külföldi diplomáciai testület jelenlétében nyitották meg. A mintavásár nem fert el az idén a kiállítókra való nagy tekintettel eddigi helyén az Iparcsarnokban, úgy hogy igénybe kellett még venni a Városligetben lévő Vajdahunyad várát, a közlekedési múzeum, Múcsarnok és a Mezőgazdasági múzeum épületeit. A mintavásárt Horthy kormányzó rövid beszéd kíséretében nyitotta meg.

Több a nő, mint a férfi Bécsben. A megejtett népszámlálás adatai szerint Bécs népessége ezen év elején 1.868.328 főből állott. Miután az 1923 január elsején fogatosított összeírás szerint 1923 január elsején Bécs népessége 1.863.739 lélekre rugott, a két év alatti népszaporulat 4589 lelket tett ki. A legújabb népszámlálásnál megállapított lakosság közül 862.038 férfi és 1.066.290 nő volt. Bécsben is tehát ezidőszent a nők száma jelentősen felülmulja a férfiakét, ami mindenestre a férjhez adandó leányok szempontjából kedvezőtlen jelenség.

A lokomotívgepek- és hajógépészek bizonyítványai, amelyek nem államnyelven vannak kiállítva, 1925. évi május 31-én tul nem jogosítanak az SHS ország területén a lokomobilok, illetve stabilgépek kezelésére. A fenti bizonyítványok tulajdonosai bizonyítványaik alapján a fenti gépek kezelésére jogosító államnyelven kiállított bizonyítványt szerezhhetnek be az Iszpitna komisziója lozsacsai masiniszta Velikibecs-

Egyházi háborúság a Délbánságban.

Amikor a pap üres templom előtt misézik. — Incidens egy temetésnél. — A finálé: egy lelkész és egy tanító kiutasítása.

Becserek, apr. 20.

1911-ben a kovini román hitközségi botrány központjába került, sikasztásról suttogtak és elszámolatlan pénzekről, hogy valójában mi történt, azonban mai napig sem tudni, mindössze annyi a tény, hogy felmentették az ottani lelkészt és hitközségi elöljáróságot és az egyházközség ideiglenes vezetésével a karánsebesi püspök Szabeka Virgilt bizta meg. Szabeka Virgil el is foglalta hivatalát és adminisztrátorként meg is kezdte működését. A román lakosság abban a hiszemben, hogy Szabeka csak ideiglenes minőségben rövid ideig végzi a lelkészi teendőket, bele is nyugodott a határozatba, a közbejövő hosszú háboru azonban jó időre kitolta a választás mindinkább esedékessé váló idejét és a forradalom után, mind több és több sűrűtették a lelkészi állás szabályos végleges betöltését. Eleinte csak néhány kérvényben kérték a karánsebesi püspököt a kötelessége teljesítésére, később azonban a túrelmét vesztett lakosság mind sürűbben követelte a választások mielőbbi kiírását és megtartását. Mivel azonban a folyamodványokat nem intézték el, sőt legtöbbször válaszatlanul hagyták, a lakosság haragja és felháborodása önkéntelenül az adminisztrátor ellen fordult, aki ellen az elégedetlenség csakhamar nyílt formában robbant ki.

Olaj volt a lappangó tüzre a két hét előtti nagy román temetésen történt kinos incidens. Egy jómódu, ismert román gazdának fiát temették, akinek végkivánsága az volt, hogy a cigányzene és a fuvószenekar kíséretje ki utolsó útjára. A szülők a kívánságnak megfelelően jártak el, ami sehogyan sem tetszett Szabeka lelkésznek. Amikor a lelkész a gyászház elé ért, a zenekarokat látva, vissza akart fordulni és megakart tagadni a közreműködését. Csak a jelen voltak nagy rábeszélésére és unszolására engedett, de nem állhatta meg, hogy véleményét ki ne nyilatkoztassa. Erre a legalkalmasabbnak azt az időt találta, amikor a holttestemet beszentelés végett bevitték a templomba. A szokásos beszédében kitért a zenés bucsuztatóra és éles szavakban bírálta a szülők eljárását, melyet szerinte a legkomolyabban el kell ítélnie. A dorgálásban annyira ment, hogy a jelen voltak ingerülten hangosan adták tanujelét nemtetszésüknek. Többbizben félbeszakították beszédét és felszólították, hogy folytassa a szertartást.

Két nappal az eset után, Cocora N. hitközségi elnök néhány hitközségi vezetővel felkereste Szabeka

lelkészt és megkérték, hogy zárja le a templomot, adja át a kulcsokat és távozzon állásából, mert a lakosság nem kívánja többé lelképásztornának. Hosszas rábeszélésre Szabeka engedett is a kívánságnak és eltávozott a templomból. Aznap este ismeretlen tettesek bevették a lelkész lakásának ablakait.

Néhány nappal később újabb fordulat következett be a háborúság ügyében. A novoszelói főesperes felmentette Szabeka Virgilt állásából (amire pedig csak a karánsebesi püspök illetékes) és helyébe Zsurka Kornél deloblatói lelkészt nevezte ki. A felmentés és kinevezés bizonyos formák között történik, melyeknek megtartását husvétvasárnapra tűzték ki. Zsurka Kornélnek kellett volna az aznap esti istentiszteletet celebrálnia, ezzel azonban elkesélt, mert a felmentett Szabeka megelőzte és papi diszbe öltözve, megkezdte a misét. Az egybegyűlt hívők megrökönyödve látták viszont elmozdított papjukat és nemtetszésüknek hamarosan kifejezést is adtak, mert rövidesen testületileg elhagyták a templomot. A teljesen magára maradt pap üres templom előtt folytatta az istentiszteletet, majd úgy ahogy volt, teljes papi diszben kiment az utcára, hogy megdorgálja és visszatérésre hívja hűtlon híveit.

A történetekről Szabeka Virgil kérésére értesítették a belügyminisztériumot, amely oly értelmű utasítást adott Raniszavlyevity Mita főszolgabíróknak, hogy a templom kulcsait adja vissza Szabekának, mert a novoszelói főesperesnek nem volt jogában felmenteni a lelkészt, akit a karánsebesi püspök nevezett ki, egyttal pedig felhívta, hogy az illetékes ügyészségnél tegyen feljelentést az istentiszteletzavaró hívők ellen. A kinos ügyben közreműködött Zsurka Kornél deliblatói lelkészt a belügyminisztérium kiutasította és annak végrehajtását a főszolgabíróra bizta. Mivel Zsurka, aki román állampolgár, jelenleg Romániában tartózkodik, utasították a vrsaci határrendőrséget, hogy akadályozzák meg az SHS területre való visszatérését. Zsebra Panta kovini tanítót, aki ugyancsak román alattvaló, szintén kiutasította a belügyminiszter. A tanítónak, aki a kinos ügyben kompromittálva van, 15 napon belül el kell költözködnie Jugoszláviából.

A háboruskodás ezzel természetesen nem ért véget. A lakosság elégedetlensége nem szűnt meg és hir szerint passzivitásba lép: nem látogatja azokat az istentiszteleteket, amelyeket Szabeka celebrál.

Modern hálószoza

két gyönyörű antik fotel,
antik íróasztal eladó!

Cím a kiadóban

Krumenacker István

nyug. vasuti főfelügyelő vállal fuvarlevél felülvizsgálat és vasuti szállításból eredő mindenemű visszkereseteket (hiányok, sértülések és határidő túllépések).

Vel. Becskerek, Etvesova u. 5.

Sport

Dusán Szilni—Obility 3:2 bajnoki. Biró Joksity. Az Obility gyenge halfsorának köszönheti vereségét. Ezzel Bánát bajnoksága vidékre került.

Schwäbische—Borac 3:3.

Kadima—Debeljacsai S. C. 4:0.

Cross Country verseny Becskerekben. Április 26-án, vasárnap cross Country (mezei futóverseny) lesz Becskerekben hét és fél kilométeres távolságon a Vajdaság bajnokságáért. Nevezési határidő április 24-ike este. Nevezési díj csapatonként huszonöt dinár, amelyet az alszövetség pénztárnoka, Révész Zsigmond (Velikibecskerek, Kralja Alekszandra u.) címére kell beküldeni.

Páris: Ausztria—Franciaország 4:0.

Zürich: Svájc—Hollandia 4:1

Budapest: FTC—Hakoah 0:0

Amatőr—MTK 2:0 (1:0).

Drezda: UTE—Gut Mut 2:2 (1:0).

Prága: DFC—Vasas 6:1 (3:0).

Krakó: Budapest III. kerület—Krakovi 2:2 (1:1).

Szerkesztői üzenet.

K. M. A budapesti Nemzeti Színház épülete 1837 aug. 22-én készült el a Grassalkovich herceg által ajánlékozott telken, amely a régi Kerepesi-ut és Múzeum-körut sarkán, az ugynevezett török temető helyén fektűt. A budapesti Népszínházat pedig 1875-ben alapították fővárosi telken és a főváros 565.000 frt segítségével. A Népszínház a Rókus kórház mögött épült a régi Kerepesi-uton. A Nemzeti Színház épülete a modern idők követelményeinek nem felelt meg, úgy hogy az épületet a háboru alatt lehordták. A Nemzeti Színház gárdija azonban már régebben, 1910 óta a Népszínház épületében játszik, minthogy a Népszínház anyagi nehézségekkel küzdve válságba került és előadásait be-szűntette.

Felölös szerkesztő távol, a szerkesztésért felel
JUHÁSZ FERENC.

„KADIMA“ S. K.

kulturosztyála f hó 25-ikén, szombaton este 8 órakor és 26-ikán, vasárnap délután 3 órakor közkívánatra előadja az

ÁRVÁCSKA

című operettet 3 felv. -ban, 1 előjátékkal.

FŐSZEREPLŐK:

Kovacsik Irma
Spira Károly
Spira Erna
Flesch Lipót
Csányi Mariska
Nyárai Rezső m. v.
Kirschner Panni
Takács János.

TÖBBI SZEREPEKBE:

Bosnyák Ilus, Vaderna Babus, Mendl Ilonka, Takács Jánosné, Agoston Károly, Weinfeld Jenő, Kohn Gábor, Zádor Imre.

GYERMEKSZEREPLŐK:

Fischer Zici
Daun Ili
Flesch Ibi
Daun Edith
Schneider Ilus
Kurländer Antal
Kempfaer Dóra.

JEGYEK ELŐJEGYZHETŐK:
Révész Zsigmond ékszerész cégnél,
Fő-utca.

A Komédiában

hétfőn, 20-án 5, 7 és 9 órákor
kedden, 21-én 5, 7 és 9 órákor

Phantom.

I. rész. Dráma 6 felvonásban,
Gerhardt Hauptmann regénye után.

Főszereplők:

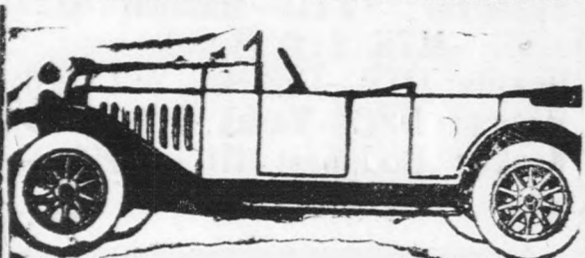
Lia de Putty, Lil Dagover, Alfred, Abel.

Jegyek elővételben
vasár- és ünnepnapokon 10-12-ig
a Kováts cukrászdában és a
mozipénztárnál kaphatók.

Eladó

802

22 ház különböző utcákban, továbbá
60, 64 és 70 hold föld tanyai épüle-
tekkel, 745 négyszögöl ház hely a kór-
ház mögött, 3 telek a 213 négyszögöl
a Geyer-féle vendéglő közelében, ház-
helynek, a város közepén 2 vendéglő
örök áron, mészárszéki berendezések,
1 jég szekrény, 1 hűtő szekrény, ajtók,
ablakok, egy decimálmérleg, fiókos
állványok nagyobb üzlethelyiség ré-
szére és végül a főútcán 1 üzlethelyi-
ség irodának vagy ügynökségnek
kiadó. Bővebbet PIRING ügynöknel.

Április hó 20-án érkeznek
a világhírű francia

Peugeot - autók.

Vojvodina vezérképviselő és lerakat
Lukszus-, tura-, teherkocsik, motorbicik-
lik, rendkívül nagy teljesítő képesség-
gel, minimális benzinfogyasztással.
A vojvodina utakhoz a legmegfelelőbb,
mert magasépítésű kocsik — Kereske-
dőknek kiválóan alkalmas — Szolid árak.
Viszonteladónak árendemény.

MAMUZHICS JÁNOS, SZUBOTICA
Szudarevityeva utca 9. 773

Jó állapotban levő

gyapjufésülő gép

motorral együtt
eladó. — — — — —

809 Warqovcsik Gyula, Perlez

CITROËN

711

automobilok

kizárólagos bánáti képviselője

Berberszki Mita

Velikibecskerek, Kralja Petra trg.

Automobilok raktáron.

Vége a drágaságnak!

Sertéshus, elsőrendű, fiatal 20 dinár
Háj, szalonna . . . . . 24 "
Zsir . . . . . 26 "

Kerschner Imre Velikibecskerek, Miletityeva utca (Buzatér).

Tiro Mobile.

Mulatságos célbalövés légpuskákkal mozgócsapatra.
Vasárnap, azaz folyó hó 19-től kezdve egy hónapig terjedő időre
naponta, a velikibecskereki „Kaszinó” termében érdekes játék folyik.

Mulatságos célbalövés légpuskákkal

mozgócsapatra (Tiro Mobile.)

A játék naponta délután 4 órákor kezdődik és tart fél 8 óráig
este, valamint folytatólag este 9 órától reggeli 4 óráig.

Az igazgatóság.

812

2 tanuló vagy tanulóleány 2**és egy kifutóleány**

fizetéssel azonnal felvétetik
815

GOLDMANN MIKSA fenyképésznel,
Car Dusanova (Váraljai) utca 12. sz.

Házlebontásból származó
régi anyagok és — —

faltörmelékek

ingyen, azonnal elszállíthatók —
Ugyanott használt, vert vályog igen
jutányosan eladó. — — Bővebbet:

Arnold András vendéglős, Zeitai trg
Buzatér.) 800

Egy rövid zongora,

Palisander fából,

6.000 dinárért eladó.

Cím: 805

Lyublyanszka (Petrovits) utca 12. sz.

Berberszki Mitánál

Velikibecskerek, Kralja Petra trg

azért legoicsóbb**a kerékpár,**

mert aruit közvetlenül a gyárak-
tól szerzi be. 779

A kiadóhivatal telefonja — 21.

A szerkesztőség telefonja 281.

Telefonszám 21. ——— Alapított 1846.

Pleitz

Fer. Pál
Veliki Beckerek, Obilteva (Zapolya) u. 7. sz.

könyvnyomdája

Nyomatványok modern kivitelben. Lapkiadás. Nyomatvány-
raktár. Tömöntöde. Könyvkötészet. Ruggyantabélyegzőgyártás.